

Μέτρα για την αποφυγή διασποράς του SARS-CoV-2 σε Ογκολογικές Μονάδες

Η πανδημία COVID-19 μέσα σε έναν χρόνο από την διάγνωση των πρώτων κρουσμάτων έχει εξαπλωθεί σε όλη την υφήλιο επηρεάζοντας κάθε πτυχή της ανθρώπινης δραστηριότητας. Ιδιαίτερα έχουν επηρεαστεί τα συστήματα υγείας που έχουν κληθεί να αντιμετωπίσουν έναν πρωτοφανή αριθμό ασθενών από μια και μόνο νόσο. Ως αποτέλεσμα, οι άνθρωποι αλλά και υλικοί πόροι έχουν διατεθεί μαζικά προς την κατεύθυνση της διαχείρισης και αντιμετώπισης της πανδημίας.

Αναπόφευκτα, ασθενείς με χρόνια νοσήματα όπως οι Ογκολογικοί ασθενείς έχουν επηρεαστεί αρνητικά από την πανδημία. Επιστημονικά δεδομένα καταδεικνύουν ότι στην περίοδο της πανδημίας διάφορες πτυχές της διαχείρισης των νεοπλασιών έχουν μεταβληθεί προς το χειρότερο. Συγκεκριμένα, τα προγράμματα προσυμπτωματικού ελέγχου έχουν επιβραδυνθεί ή ανασταλεί, οι διαγνωστικές εξετάσεις καθυστερούν ή η ασθενείς δεν προσέρχονται να τις πραγματοποιήσουν, ενώ έχουν επηρεαστεί και οι θεραπευτικές παρεμβάσεις (αναβολή χειρουργείων, καθυστέρηση ακτινοθεραπείας ή χημειοθεραπείας). Επιπλέον, η διεθνής βιβλιογραφία έχει δείξει ότι οι ασθενείς με καρκίνο αποτελούν ομάδα υψηλού κινδύνου για τη νόσο COVID-19, ιδίως τα άτομα εκείνα που λαμβάνουν ενεργό θεραπεία.

Είναι προφανές λοιπόν, ότι θα πρέπει να ληφθεί κάθε μέριμνα ώστε οι Ογκολογικές Μονάδες να συνεχίσουν την απρόσκοπτη λειτουργία τους εν μέσω της πανδημίας και παράλληλα να προστατεύσουν τους ασθενείς από τη νόσο. Οι διεθνείς επιστημονικές εταιρείες Παθολόγων Ογκολόγων έχουν εκδώσει οδηγίες για την ορθολογική διαχείριση των ασθενών εν μέσω της πανδημίας, παρότι δεν είναι γνωστός ο ιδανικός τρόπος για να επιτευχθεί αυτό. Σε αυτό το πλαίσιο, η Ογκολογική Μονάδα της Θεραπευτικής Κλινικής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, ακολουθώντας τις συστάσεις των ελληνικών φορέων αλλά και με βάση τις διεθνείς οδηγίες, συνέταξε ένα πρόγραμμα για την ασφάλεια των ασθενών αλλά και του υγειονομικού προσωπικού της Μονάδας. Το πρόγραμμα περιλάμβανε αυστηρά προστατευτικά και αποτρεπτικά μέτρα αλλά και προληπτικό πρόγραμμα ανίχνευσης του SARS-CoV-2. Τα αποτελέσματα από την εξάμηνη εφαρμογή του προγράμματος έγιναν δεκτά για δημοσίευση στο περιοδικό Cancers με συγγραφείς τους Ιατρούς της Θεραπευτικής Κλινικής της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, **Μιχάλη Λιόντο, Ευστάθιο Καστρίτη, Χρήστο Μάρκελλο, Μαγδαληνή Μήγκου, Ευάγγελο Ελευθεράκη-Παπαϊακώβου, Κωνσταντίνο Κουτσούκο, Μαρία Γαβριατοπούλου, Φλώρα Ζαγουρή, Θεοδώρα Ψαλτοπούλου, Ευάγγελο Τέρπο και Θάνο Δημόπουλο** (Πρύτανης ΕΚΠΑ) (<https://mdimop.gr/covid19/>) και με τίτλο: “Continuing Cancer Therapy Through the Pandemic While Protecting Our Patients: Results of the Implementation of Preventive Strategies in a Referral Oncology Unit.

Η μελέτη κατέδειξε ότι το διάστημα Ιουνίου-Δεκεμβρίου 2020, το ποσοστό των ασθενών που διαγνώστηκαν θετικοί με SARS-CoV-2 ήταν εξαιρετικά μικρό. Κατά το προαναφερθέν διάστημα περισσότερες από 11500 επισκέψεις ασθενών πραγματοποιήθηκαν στην Ογκολογική Μονάδα, ενώ μόνο 26 ασθενείς είχαν θετικό μοριακό τεστ για SARS-CoV-2 που αντιστοιχεί σε ποσοστό 0,22%. Σε 4 περιπτώσεις, ασυμπτωματικοί ασθενείς βρέθηκαν θετικοί στον ιό κατά τον προληπτικό έλεγχο τους πριν την έναρξη χημειοθεραπείας, αλλά τελικά κανένας δεν εμφάνισε συμπτώματα και όλοι έλαβαν χημειοθεραπεία χωρίς κανένα πρόβλημα. **Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να τονιστεί ότι ο λεπτομερής έλεγχος όλων των κρουσμάτων απέκλεισε την**

πιθανότητα διασποράς εντός της Ογκολογικής Μονάδας επιβεβαιώνοντας την ασφαλή λειτουργία του τμήματος εν μέσω του δεύτερου κύματος της πανδημίας.

Τα παραπάνω αποτελέσματα έρχονται να προστεθούν σε ανάλογα δεδομένα από την εφαρμογή προστατευτικών μέτρων και μεθόδων διαλογής που δημοσιεύθηκαν από την Ιταλία και τις αραβικές χώρες. Η μελέτη όμως της Ογκολογικής Μονάδας της Θεραπευτικής κλινικής καταδεικνύει τη σημασία που έχουν όχι μόνο ο έλεγχος για τον SARS-CoV-2 αλλά και η πιστή εφαρμογή των προστατευτικών μέτρων που έχουν ληφθεί. Ο συνδυασμός αυτών των δεδομένων θα επιτρέψει στο άμεσο μέλλον τη βελτίωση των στρατηγικών διαχείρισης των ογκολογικών ασθενών εν μέσω της πανδημίας. Παρά την ελπίδα που δημιουργούν τα εμβόλια που έχουν εγκριθεί για τον SARS-CoV-2, τα τελευταία δεδομένα δείχνουν ότι θα χρειαστεί ακόμη χρόνος για να επιτευχθεί ανοσία αγέλης και επομένως μέτρα όπως αυτά που λήφθηκαν στην Ογκολογική Μονάδα είναι αναγκαία και αποτελεσματικά για την ασφάλεια των ογκολογικών ασθενών.